VERDUIVELD, TOEN IK OP ZEE ZWIERF . . .

G. A. DIETERLE

Enkelen beweerden, dat captain Brown een man was die bovennatuurlijke avonturen had meegemaakt, terwijl anderen geloofden dat hij gek was. Ook de meeningen omtrent het karakter van Brown liepen zeer uiteen en er werden daarvan de meest fantastische verhalen gedaan, doch één ding was zeker, de man was even excentriek als ongenaakbaar. Hij ging tegen een ieder, die in zijn nabijheid kwam, te keer als een woesteling en beleedigde hem op de meest grove wijze; daartegenover stond het feit, dat wanneer iemand op het dorp ziek was of hulp noodig had, captain Brown onmiddellijk steun verleende, maar dit deed op een manier, die eenig in haar soort was. Een voorbeeld: toen de vrouw van den vrachtrijder ziek was, liet hij haar man door de politie zeggen, dat 's morgens om acht uur op de stoep van Brown's huis een mand zou staan, met voddenrommel, om een halfsleetsch karkas weer op te kalefateren. Geld, vruchten, een flesch wijn en levensmiddelen vertegenwoordigden den voddenrommel . . . . . „De mand terug, beroerlingen," stond op het briefje, dat op den bodem van de mand lag. Brown was een dikke, groote kerel met een zwaren, langen baard, die bijna zijn geheele gelaat bedekte, tot op zijn buik hing en van vele kleurnuanceeringen was. Zijn woning verliet hij nooit en als het winter was en hij niet sliep, zat hij bij den haard, waarin het houtvuur knetterde; zomers zat hij in den tuin voor zijn huisje in de gloeiende zon en bij de bloeiende geraniums, hetgeen de kinderen en dorpelingen, die er voorbij moesten, lang niet plezierig vonden, want hij schold hen altijd uit voor al wat leelijk en laag was.

Hoe oud hij precies was, wist niemand, maar hij moest heel, heel oud zijn, want minstens driekwart eeuw lang had hij op zee gezworven.

De redactie van het maandblad „The Strange things of life" vroeg een redacteur en ik kon die post krijgen, als ik een interview met Brown inleverde, vergezeld van een door Brown onderteekende schriftelijke verklaring, dat hij de juistheid van den inhoud van het verhaal erkende.

„Ik neem het aan, doodslaan zal hij me niet . . . . . " De hoofdredacteur lachte medelijdend en zeide alleen maar dat ik niet zou worden aangesteld wanneer ik geen bevredigend resultaat verkreeg.

Ik heb hem geïnterviewd en ik ben niet doodgeslagen. Zijn verhaal was verbazend interessant en *hij* gaf ook die verklaring, dat het authentiek was.

Hoe ik bij Brown ontvangen werd is op zichzelf al de moeite waard om te vertellen.

De dorpsbewoners deden allerlei moeite om mij van mijn voorgenomen bezoek terug te houden; want zij vreesden het ergste. Toen ik het huisje, waarvan de deur geregeld openstond binnen trad, sloeg hen de schrik om het hart en bleven ze vóór de deur heen en weer draaien en naar binnen gluren.

Een juffrouw, vermoedelijk zijn huishoudster, een heel gewoon menschje, kwam me tegemoet en ik gaf haar mijn kaartje, met verzoek bij Brown toegelaten te worden.

„Dat tref je niet" zeide ze, „want de ouwe heeft juist zijn bokkepruik op en is gewoonweg dol; als hij in zijn sas is, is er al niets met hem te beginnen laat staan wanneer hij den brom in heeft."

Ze ging de kamer in en een oogenblik later hoorde ik een leven als een oordeel, hevige hamerslagen, afgewisseld door het geschreeuw van een zware, schorre stem. Wat de oude zeide verstond ik niet maar wel hoorde ik hem meermalen het woord „kakkerlak" uitdonderen. Ik had een sterk vermoeden dat ik dat insect vertegenwoordigde.

De juf kwam terug en zeide: „Wat hij wil weet ik niet, hij schold je voor kakkerlak uit en beukte op de tafel. of je weg of naar binnen wilt gaan moet je zelf weten . . . !"

Ik ging naar binnen; daar zat de woesteling. Ik kreeg een gevoel, zooals Klein Duimpje gehad moet hebben, toen hij bij den reus op visite was. Wat een kerel! Wat een baard! Wat een handen! En wat een woeste dierlijke oogen had hij! Hij zat in een houten stoel, die veel in vorm overeen kwam met een club-fauteuil, uitgezonderd de rug, die veel hooger was. Vlak bij hem stond een tafel, die met landkaarten bedekt was en waarop hij zijn groote behaarde hand leunde, waarin hij een zwaren houten hamer vasthield . . . .

„Wat moet je hier, piepzak-bleekneus? . . . . Wat moet je van me . . . ?" snauwde hij me toe, terwijl hij na iedere vraag met den hamer op tafel sloeg . . . .

Ik trachtte hem de reden van mijn komst duidelijk te maken, maar voor ik daarmede gereed was riep hij uit: „Hou je bek . . . Je verveelt me, kerel! . . . of neen, een kerel ben je niet . . . een piepzak-bleekneus . . . . een slappe-was-vent . . . Er zijn geen kerels meer . . . ! Lamzakken zeg ik! Hoor je het!" Aan het einde van elken zin timmerde hij op tafel; nu hield hij op en grijnslachte me minachtend toe . . .

Ik vond alles best, als ik hem maar aan het vertellen kreeg en dat zou ik tot elken prijs trachten te doen . . . . . Ik probeerde hem milder te stemmen door hem een sigaar te geven, maar dat had een verkeerde uitwerking. Hij trok de sigaar uit m'n vingers, kneep die in zijn hand fijn en wierp de tabak in het vuur, terwijl hij me toe snauwde: „zwijnerij!" Hij wierp me nog een nijdigen blik toe boog zich over zijn kaarten, en lette verder niet meer op mij.

Mijn besluit was vooreerst niet weg te gaan en desnoods het ergste af te wachten. Ik nam het vertrek eens op, doch er was niet veel bijzonders te zien, uitgezonderd de oude roeiboot, die hij als ledikant gebruikte. De boot was gevuld met beslapen stroo; een rol kabeltouw diende als hoofdkussen en een inelkaar gefrommelde deken lag aan het voeteneind. Hij tuurde maar steeds op de kaarten en gromde nu en dan binnensmonds. Ongeveer een kwartier zal verstreken zijn, toen hij eensklaps op keek en schreeuwde: „Donder je nog niet op?"

„Denk er niet aan, eerst vertellen!"

„Ik duld geen tegenspraak!"

„Je wordt heelemaal niet tegen gesproken" . . . . .

„Je bent gek!" Als je zegt dat je me niet tegenspreekt, dan spreek je me tegen en donder nou op . . . donder op . . . donder op!" Hij schreeuwde, brulde, sloeg met den hamer op tafel en stampte op den grond . . . . Hij maakte zoo'n leven, dat de juf krijtwit van schrik binnen kwam en mij smeekte om heen te gaan.

„Mensch, bemoei je er niet mee, al trapt hij het heele huis in elkaar, dan blijf ik hier toch zitten . . ." Ze begon te jammeren . . . „Oh mensch, die is nog erger dan de ouwe . . . . dat geeft bloed!" en verdween weer zoo snel mogelijk.

Brown richtte zich nu in zijn volle lengte op . . . . . Wat een reus van een kerel . . . . zooals hij er uit zag had ik me de cyclopen, de smidsgezellen van Vulcanus, altijd voorgesteld. De Kapitein brulde en dreigde mij met zijn hamer m'n schedel te verpletteren, waarop ik hem antwoordde dat zóó iets gemakkelijker gezegd is dan gedaan.

„Alle duivels, dat heb ik nog nooit beleefd, dat iemand niet bang voor me is" . . . . riep hij iets kalmer uit. — „Dan heb je nog niet veel beleefd!"

Ik wist niet dat dit kleine antwoord, dat ik alleen gelanceerd had, om hem te plagen, mij zooveel nader tot mijn doel zou brengen.

„Heb ik niet veel meegemaakt . . . dat zegt zoo'n bleeke slappe-was-kerel . . . Ik, die tegen Principo Infierno gevochten heb . . ."

„Heb jij tegen den gevreesden Principo Infierno gevochten . . . ?"

„Ja . . . Jij gelooft aan zijn bestaan?"

Ik zeide „Ja!" Vóór dien tijd had ik nimmer van Principo Infierno gehoord, doch bij intuïtie voelde ik dat ik nu op weg was om het gewenschte resultaat te verkrijgen.

„Dat is wat anders! Geef me een poot, dan weet ik dat je m'n verhaal gelooft . . . . Want ik zal het je vertellen . . . . Je bent toch niet zoo'n lammeling als de rest, die van zoo'n oude drommedaris als ik ben, bang is . . . . . Ga maar op tafel of op den grond zitten . . . Ook kan je in m'n schuit gaan liggen . . 't Kan me niets bommen!"

En hij vertelde:

„Verduiveld, toen ik op zee zwierf was het een andere tijd, toen was de zee, zoodra land uit 't zicht was, een groote watervlakte vol geheimzinnigheden.

„Verduiveld, toen ik op zee zwierf, waren de schepen geen drijvende paleizen, waarin de vrouwen rondliepen in toiletten, waarvoor m'n grootmoeder zich geschaamd zou hebben ze aan te trekken. Wie wist in mijn dagen van een stateroom met ledikant, waschtafel, electrisch licht en roomkleurige wanden. Wie had gehoord van een dining-room, smoking-room, ladies-saloon en ik weet al niet meer van wat voor niets-nutte-dingen . . . . . In mijn tijd had je een houten karkas met zeilen en beneden kooien en in een ander gedeelte van het ruim was een lange houten tafel, met aan weerszijden banken, en een paar flinke scheepslantaarns gaven 't noodige licht . . . Scheepsvolk en passagiers konden toen op zee nog wat beleven.

„Verduiveld, dat gevecht tegen Principo Infierno in de Zeeslangen-baai, dat was je wat! . . . .

„Principo Infierno was een zeespook, dat alle schepen waarop mooie vrouwen waren, liet zinken en als die schepsels in hun doodsangst in zee sprongen, pikte hij ze op en verdween er mede.

„Ik was nog vrij jong, maar toch een kerel, die al menig kaper een watjekouw gegeven had, dat hij met een snelheid van zooveel mijlen per minuut den aftocht blies, toen de regeering mij opdroeg het koninklijk zeilschip „Dauphine" naar de overzijde van den Oceaan te vergezellen. De koningin van dat land, waarvan ik den naam niet noem, zou de eenige passagier van de Dauphine zijn. Zij was een bizonder mooie vrouw en zeer bang voor de reis; daarom besloot de regeering mij op te dragen het schip te konvooieeren met tien schepen.

„De meeste der heeren geloofden niet aan Principo Infierno, maar ik dacht er anders over en ik heb goed gedacht . . . . .

„Wij gingen bij prachtig weer onder zeil . . . De zee was effen als een spiegel en de lucht was blauw met hier en daar een klein wit wolkje. Wind was er niet, zoodat we zachtjes van de kust dreven. De „Dauphine" dreef te midden van de tien schepen, en ik ging met de „Walker" vooruit. De „Walker" was een pracht van een boot, met tien kanonnen en veel munitie aan boord.

„Tien dagen hadden we al gevaren en er was nog niets bizonders gebeurd. Den elfden dag zag ik iets vreemds; een zwart ding met schelpen en wier begroeid stak nu en dan uit zee . . . . . .

(met toestemming van Goupil & Cie.

VAN DER HEM'S PORTRET VAN ENNY VREDE.

Bizarre bloem op langen stengel . . . Met het bijna te oranje haar (dat onze afbeelding — niets immers bedrieglijker dan de fotografie — in gebreke blijft weer te geven), de bijna te krasse omtrekken van kin, neus, wangen, de bijna te violette oogen en den bijna te langen hals — is dit portret bijna een charge. Toch — beheerscht is het, als al Van der Hem's werk. Toen de oorlog uitbrak, kwam ook over Van der Hem de onrust der tijden. Wrevel en ergernis over de vernietiging van zooveel kunstschatten, de onzekere gevoelens voor de toekomst die de gedrukte stand der kunstmarkt wekte — het een en het ander had invloed op hem als op zoovele artiesten. En ook toen hem bleek dat de Haagsche kunsthandelaar die zijn werk koopt, hem bleef steunen — onbewogen door de op paniek gerichte, speculatieve pogingen van inhalige verzamelaars, die op „steun-tentoonstellingen" aasden — bleef hij langen tijd den nieuwen weg gaan dien hij zich moedig gezocht had: het schilderen wilde, in al dit nerveus-makend oorlogsrumoer, zoo goed nog niet vlotten. En zoo danken wij aan den oorlog Van der Hem's voortreffelijke platen in de Nieuwe Groene, vele zijner affiches, zijn kalender, de scherp doordachte portretten van Odette Myrtil, Mata Hari, Enny Vrede . . . Inderdaad, het kon slechter getroffen hebben.

Mevrouw Engelen-Sewing.

Zonder twijfel nog steeds een der meest populaire zangeressen, zoo niet dè meest populaire. Welk muziekvriend, vooral welk opera-liefhebber kent haar niet, en haar kennen is haar bewonderen. Wie herinnert zich niet den bloeitijd der Nederlandsche Opera onder de Groot en later onder C. v. d. Linden, waar zulke kranige voorstellingen gegeven werden en waarbij het succes steeds gedragen werd door het toen zoo populaire drietal: Pauwels, Orelio, en niet het minst mevrouw Engelen-Sewing. En nòg glanst haar fraaie stem, nog is zij zeer in aanzien bij het zanglievend publiek.

Dinsdag 11 Mei was het 25 jaar geleden dat zij voor het eerst als operazangeres van hare schoone talenten blijk gaf, en in al die vijf en twintig jaren heeft de mooie stem niet van haar glans, haar soepelheid, haar verrukkelijken toon verloren. Heuglijk feit, in den Stadsschouwburg dien avond met een jubileum-voorstelling herdacht. — Mevrouw Engelen zingt als een vogel, als een nachtegaal.

De jubilaresse is een Amsterdamsche van geboorte. Als meisje van 14 jaar was zij op de zangles bij den bekenden musicus G. A. Heinze, later kreeg zij les van Jacob Kwast, van Frans Coenen, en ook van Messchaert. Bij het eindexamen van de muziekschool zong zij de aria uit de Traviata, en zoo pakkend was dit, dat de directeur der toenmalige Ned. Opera, De Groot, haar, het jonge meisje, dadelijk als zangeres engageerde. En zij werd een sieraad van dat instituut, en werd gaandeweg meer en meer de lieveling van het publiek; geen wonder, met haar betooverend geluid; haar keel is (als wij deze eenigszins vreemde, maar niettemin passende vergelijking mogen bezigen), haar keel is als een prachtige speeldoos. Wanneer men haar coloratuur hoort, komt onwillekeurig verbazing bij u op, dat deze schitterende trillers, loopjes, overgangen door zoo te zeggen, zoo'n gewoon, zoo'n eenvoudig instrument als de menschelijke stem voor den dag gebracht worden. Het is werkelijk verbazingwekkend.

Wenschen wij mevrouw Engelen nog vele jaren toe, in het bezit van haar prachtige stem, en dat is tevens een goede wensch voor ons zelven, daar wij er nog menigmaal van genieten kunnen.